

Správa z činnosti Slovenského výboru pre Program UNESCO Človek a biosféra za rok 2017

Slovenský výbor pre Program UNESCO Človek a biosféra (Man and the Biosphere, MAB) koordinuje aktivity v biosférických rezerváciách UNESCO v Slovenskej republike (Tatry, Poľana, Slovenský kras, Východné Karpaty, pričom Tatry a Východné Karpaty sú súčasťou cezhraničných biosférických rezervácií) s cieľom ich udržateľného rozvoja.

V roku 2017, po reštrukturalizácii Slovenskej komisie UNESCO v roku 2016, podstúpil slovenský výbor MAB podobný proces. V súčasnosti má výbor 18 členov z výskumných a vzdelávacích inštitúcií, z Koordinačných rád príslušných biosférických rezervácií, zo Štátnej ochrany prírody SR, z obhospodarovateľov pozemkov.

UNESCO aktualizuje a inovuje program Človek a biosféra a očakáva, že strategické dokumenty a akčné plány (napr. Madridský, Linský) budú krajiny implementovať. Periodické hodnotenia slovenských biosférických rezervácií poukázali na vážne nedostatky v manažovaní niektorých z nich. Z tohto dôvodu je nutné, prijať opatrenia, ktoré zabezpečia funkčnosť napĺňania Programu Človeka a biosféra.

Veľké úsilie bolo zamerané predovšetkým na zlepšenie situácie v BR Tatry, Východné Karpaty a Slovenský Kras, keďže 3 z celkových 4 biosférických rezervácií boli v roku 2017 predmetom pokračujúceho periodického hodnotenia UNESCO. V rámci týchto hodnotení, boli BR zaradené do tzv. Exit strategy s konkrétnymi odporúčaniami.

BR Tatry a Východné Karpaty, ktoré absolvovali v minulosti cezhraničné periodické hodnotenie, predložili do 30. septembra 2017 národné hodnotiace správy. V roku 2017 bol vytvorený nový akčný plán pre biosférickú rezerváciu Tatry a komplexný plán riadenia pre slovenskú časť Východné Karpaty BR. Bola tiež navrhnuté nové zónovanie pre Tatry BR. Požadované dodatočné informácie o Biosférickej rezervácii Slovenského krasu boli zostavené a zaslané na sekretariát UNESCO.

V r. 2017 Najvyšší kontrolný úrad realizoval v Štátnej ochrane prírody SR kontrolu nad plnením fungovania Biosférickej rezervácie Východné Karpaty a zistil niektoré nedostatky. SV MAB bol súčinný pri kontrole. Záverečná, oficiálna správa z kontroly nebola doposiaľ zverejnená.

Z dôvodu definovania problémov, zefektívnenia plnenia Programu Človek a biosféra a posilnenia biosférických rezervácií sa uskutočnili dôležité stretnutia s generálnymi riaditeľmi sekcie medzinárodných organizácií, rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci, MZVaEZ SR (p. Mlynárom a p. K. Wurtserovou) a generálnymi riaditeľmi sekcie ochrany prírody, biodiverzity a krajiny MŽP SR (p. R. Rybaničom a p. K. Butkovskou). Na úrovni rezortov bola prisľúbená pomoc pri plnení Programu Človek a biosféra.

Odporúčania UNESCO nie sú Slovensku ľahostajné a BR Poľana, ktorá bola podobne

Address of the Chairperson:

Dipl.Ing. Vladimira Fabriciusova, State Nature Conservancy of the Slovak Republic, Administration of the Polana Protected Landscape Area/Biosphere Reserve, J.M. Hurbana Street N °20, SK – 960 01 Zvolen
Tel: +421 903 298 301, [E-mail: vladimira.fabriciusova@soprs.sk](mailto:vladimira.fabriciusova@soprs.sk)

ako iné v Exit strategy dosiahla úsilím a nastavením participatívneho riadenia svetový úspech. Riaditeľka Poľana BR, pani Vladimíra Fabriciusová získala cenu Michela Batissa za manažment biosférickej rezervácie Poľana s názvom „*Biosférická rezervácia – príležitosť pre ľudí a prírodu*“, v ktorom demonštrujeme dôležitosť participatívneho prístupu a vzájomnej spolupráce pri manažovaní medzinárodne významného územia. Cena bola udelená v júni 2017 na slávnostnom podujatí v rámci zasadnutia Medzinárodnej koordinačnej rady Programu MAB.

V roku 2017 výbor vypracoval a schválil štatút SV MAB za účasti všetkých členov SV MAB, zahájil proces rozvoja komunikačnej stratégie a tvorby národného Limskeho akčného plánu v podmienkach SR.

Značka miestnych produktov a popularizácia UNESCO lokality bola implementovaná v biosférickej rezervácii Poľana, iné biosférické rezervácie skúmajú možnosti pre špecifickú miestnu značku BR. Koordináčna rada BR Poľana začala proces inštitucionalizácie so zapojením zainteresovaných strán.

SV MAB zorganizoval 2 zasadnutia: v Rožňave a v Bratislave. Obe stretnutia boli venované predovšetkým spracovaniu strategických dokumentov a analýze Limskeho akčného plánu pre implementáciu v podmienkach SR

Členovia SV MAB sa zúčastnili na zasadnutí Medzinárodnej Koordináčnej rady MAB a Generálnej konferencie UNESCO.

Členovia SV MAB boli súčinní pri organizovaní vyznaných podujatí v súvislosti s prírodným svetovým dedičstvom: konferencia v Bardejove s názvom Využitie značky UNESCO pre trvalo udržateľný rozvoj cestovného ruchu v stredoeurópskych regiónoch; pri príprave aj počas návštevy riaditeľky Centra svetového dedičstva Dr. Mechtild Rössler a workshopov v BR Východné Karpaty s názvom Rozvoj ochrany prírody a trvalo udržateľného cestovného ruchu v lokalite svetového dedičstva UNESCO Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a ostatných regiónov Európy Svetové prírodné a kultúrne dedičstvo príležitosť pre všetkých za účasti expertov UNESCO.

SV MAB zabezpečil zadministrovanie dvoch zástupkýň SK na MAB YOUTH FORUM 2017 v Benátkach:

Slovenský výbor MAB zdôrazňuje, že na Slovensku chýba stratégia, ako chceme do budúcnosti medzinárodne významné územia spravovať a rozvíjať. Prioritou je ustanoviť BR ako modelové územia pre ochrannárske, logistické a rozvojové aktivity, ktoré sú kľúčovými na národnej a medzinárodnej úrovni. SV MAB tiež zdôrazňuje dôležitosť osvojenia si filozofie biosférických rezervácií, aplikovania participatívneho manažovania BR a dôslednej implementácie aktuálnych strategických dokumentov.

Je nevyhnutné zrozumiteľnejšie definovať kompetencie zodpovedných organizácií v manažovaní BR – konkrétne MZVaEZ SR, MŽP SR, ŠOP SR a jednotlivých BR. Situácia ohľadom BR V. Karpaty a BR Tatry je citlivá obzvlášť - aj medzinárodné - pretože sú cezhraničné a naším nekonaním poškodíme aj susediace štáty.

BR treba posilniť personálne aj materiálne a ustanoviť ich postavenie v štruktúre medzinárodne chránených území, BR je potrebné integrovať do rozvojových stratégií a

Address of the Chairperson:

Dipl.Ing. Vladimira Fabriciusova, State Nature Conservancy of the Slovak Republic, Administration of the Polana Protected Landscape Area/Biosphere Reserve, J.M. Hurbana Street N °20, SK – 960 01 Zvolen
Tel: +421 903 298 301, [E-mail: vladimira.fabriciusova@sopsr.sk](mailto:vladimira.fabriciusova@sopsr.sk)

programov, aby mohli byť finančne podporené v rôznych grantových programoch. Tak zároveň podporíme implementáciu Agendy 2030 v SR.

Na národnej aj medzinárodnej úrovni je potrebné zabezpečiť dôstojnú a komplexnú propagáciu BR a tak zvýšiť ich návštevnosť a pomôcť regiónom, najmä prostredníctvom rozvoja cestovného ruchu postaveného na prírodných, kultúrnych hodnotách a tradíciách.

Predstavitelia SV MAB UNESCO sa rozhodli pripraviť komplexný materiál pre vládu SR s víziou stabilizácie, posilnenia, manažovania a rozvoja biosférických rezervácií. Materiál bude vychádzať z Linského akčného plánu.

UNESCO požaduje:

- 1. Uznanie BR ako modelových území, ktoré prispievajú k realizácii cieľov trvalo udržateľného rozvoja a multilaterálnych environmentálnych dohôd.**
- 2. Integráciu BR do príslušných právnych predpisov, stratégií a politík**
- 3. Finančnú udržateľnosť BR**

V súčasnosti UNESCO upozorňuje na možnosť implementácie SDGs prostredníctvom biosférických rezervácií. Je nutné využiť BR, ako nástroje a územia na ich naplnenie a jeho prenosu do reálnych slovenských podmienok.

Plán aktivít pre SV MAB v r. 2018 pozostáva zo spracovania strategických dokumentov – manažment BR, komunikačná stratégia, stratégia partnerstiev a medzinárodnej spolupráce, stratégia vzdelávacích programov, ale i konkrétne aktivity plnenia národného linského akčného plánu.

Vo Zvolene 18.12.2017

**Ing. Vladimíra Fabriciusová, PhD.
predsedkyňa SV MAB**

Address of the Chairperson:

Dipl.Ing. Vladimíra Fabriciusová, State Nature Conservancy of the Slovak Republic, Administration of the Polana Protected Landscape Area/Biosphere Reserve, J.M. Hurbana Street N °20, SK – 960 01 Zvolen

Tel: +421 903 298 301, [E-mail: vladimira.fabriciusova@sopsr.sk](mailto:vladimira.fabriciusova@sopsr.sk)

Príloha: aktivity jednotlivých biosférických rezervácií

Aktivity v BR Slovenský kras

- Informačná kampaň, týkajúca sa vypaľovania trávnatých porastov, lúk, záhrad s obcami v územnej pôsobnosti (marec 2017)
- Prezentácia NP a BR na oblastnej poľovníckej výstave v Krásnohorskej Dlhej Lúke (marec 2017)
- Prerokovanie a uzatvorenie dohôd o spolupráci s užívateľmi pozemkov pri zabezpečovaní starostlivosti o chránené druhy rastlín na poľnohospodárskej pôde – v k. ú. Hrušov, Jablonov nad Turňou, Kečovo (apríl 2017)
- Spolupráca s Mikroregiónom Domica pri realizácii XII. environmentálneho dňa Vyčistíme okolie črepinovej priepasti v katastri obce Gemerská Hôrka (máj 2017)
- Noc múzeí, Banické múzeum Rožňava, prednášky pre širokú verejnosť o NP a BR Slovenský kras (máj 2017)
- Terénne exkurzie s odborným výkladom pre žiakov základných, stredných, vysokých škôl a pre verejnosť (máj – jún 2017)
- Fotografická súťaž pre základné a stredné školy Slovenský kras – Človek a biosféra (máj 2017)
- Prírodovedná súťaž pre základné školy, XIII. ročník – Za krásami Slovenského krasu (jún 2017)
- Účasť na remeselníckom tábore pre deti v Krásnohorskej Dlhej Lúke, prezentácia NP a BR Slovenský kras + aktivity pre deti (júl 2017)
- Výskum – ornitologický stacionár Drienovec, sledovanie jarnej migrácie (marec až apríl) a jesennej migrácie (august až november)
- Environmentálna akcia Noc netopierov pri Jasovskej jaskyni pre širokú verejnosť (september 2017)
- Zabezpečenie online internetového sledovania bocianieho hniezda na budove správy NP Slovenský kras v Brzotíne, pre širokú verejnosť na webových stránkach (marec až august 2017)
- Realizácia ekovýchového programu Bocian – prednášky a výtvarná súťaž pre základné školy (marec – november 2017)
- Vypracovanie stanoviska k odporúčaniam Medzinárodného koordinačného výboru Programu MaB pre Biosférickú rezerváciu Slovenský kras (august 2017)
- Zasadanie koordinačnej rady BR (august 2017)
- Spolupráca s Aggteleckým NP a SSJ v zmysle vykonávacieho protokolu na rok 2017, podpísanie nového vykonávacieho protokolu k dohode o spolupráci na roky 2017 - 2018
- Cezhraničný projekt Interreg HUSK Maďarsko-Slovensko: Úžasný vtáčí svet bez hraníc, zameraný na propagáciu ornitologických aktivít na Drienovci, výstavbu dvoch pozorovacích veží na Hrhovských rybníkov. Projekt bol schválený, prebiehajú prípravné práce, všetky plánované aktivity sa budú realizovať v roku 2018

Address of the Chairperson:

Dipl.Ing. Vladimira Fabriciusova, State Nature Conservancy of the Slovak Republic, Administration of the Polana Protected Landscape Area/Biosphere Reserve, J.M. Hurbana Street N °20, SK – 960 01 Zvolen
Tel: +421 903 298 301, [E-mail: vladimira.fabriciusova@soprs.sk](mailto:vladimira.fabriciusova@soprs.sk)

- Deň otvorených dverí NP a BR na Správe NP a BR Slovenský kras v Brzotíne pre základné a stredné školy (november 2017)
- Sprístupnenie nových turistických chodníkov v NPR Brzotínske skaly - vyhliadka na skale Céger (Klub slovenských turistov Rožňava) a chodník na planinu Horný vrch a prístup do Oltárnej jaskyne, neznačené trasy pre Edutrek Slovakia Košice na sprevádzanie turistov po území Slovenského krasu
- Spolupráca na príprave Koncepcie rozvoja cestovného ruchu Gemera, v rámci realizácie akčných plánov pre najmenej rozvinuté okresy Rožňava a Revúca, s cieľom vytvorenia Oblastnej organizácie cestovného ruchu Gemer
- Séria prednášok k významným environmentálnym dňom – Svetový deň mokradí, Svetový deň vody, Svetový deň sťahovavého vtáctva, Deň Zeme prevažne pre materské a základné školy v okresoch Rožňava a Košice okolie
- Prevádzka web stránky NP a BR Slovenský kras.
- Prevádzka web stránky NP a BR Slovenský kras.

Aktivity realizované v slovenskej časti územia MBR Východné Karpaty

- **Zasadnutia koordinačnej rady MBR VK – Slovensko:**

Dňa 4. apríla 2017 sa konalo prvé zasadnutie koordinačnej rady MBR VK – Slovensko v priestoroch Domu vysídlencov v Snine, na ktorom boli prijatí členovia koordinačnej rady. Vytvorili sa tri pracovné skupiny: skupina pre veľké šelmy (zástupcovia PZ), skupina pre regionálny rozvoj (samosprávy v území NP Poloniny) a skupina pre lesníctvo a poľnohospodárstvo (subjekty vlastniace pozemky v NP Poloniny).

Dňa 5. júna 2017 sa konalo druhé zasadnutie koordinačnej rady MBR VK – Slovensko v priestoroch Domu vysídlencov v Snine, na ktorom boli prijatí noví členovia koordinačnej rady MBR VK – Slovensko, tiež bol odsúhlasený štatút, zvolený bol výbor a predseda organizácie.

- **Zasadnutie medzinárodnej koordinačnej rady MBR VK:**

Zasadnutie sa konalo dňa 8. decembra 2017 sa v priestoroch Animoterapeutického jazdeckého centra v Snine za účasti zástupcov slovenskej (NP Poloniny, Lesopolnohospodárske zoskupenie Ruské), poľskej (BdPN) a ukrajinskej (UNPP) časti územia.

- **Podujatia zamerané na zvyšovanie environmentálneho povedomia žiakov i širokej verejnosti:**

- V mesiaci apríl sa konal kultúrno-výchovný program pre žiakov základných škôl okresu Snina i širokú verejnosť zameraný na poznávanie chráneného územia NP Poloniny ako súčasť MBR VK a vytvorenie pozitívneho vzťahu k vlastnej krajine. Dvojdňového podujatia sa zúčastnilo 2.000 žiakov, pedagógov a ďalších návštevníkov.
- V mesiaci máj sa konalo tradičné podujatie pre širokú verejnosť: Deň otvorených dverí v NP Poloniny a MBR VK. Súčasťou celodenného programu bola exkurzia na trase Nová Sedlica – lokalita Medová baba – vyhliadka na Riabej skale v doprovide

Address of the Chairperson:

Dipl.Ing. Vladimira Fabriciusova, State Nature Conservancy of the Slovak Republic, Administration of the Polana Protected Landscape Area/Biosphere Reserve, J.M. Hurbana Street N °20, SK – 960 01 Zvolen
Tel: +421 903 298 301, [E-mail: vladimira.fabriciusova@soprs.sk](mailto:vladimira.fabriciusova@soprs.sk)

odborných pracovníkov, tiež súťaže a aktivity pre deti v areáli Informačného strediska v Novej Sedlici a záverečné posedenie pri ohni. Podujatia sa zúčastnilo približne 80 ľudí.

- V mesiaci jún bola realizovaná vedomostná súťaž pre žiakov základných škôl v okrese Snina s názvom: NP Poloniny a MBR Východné Karpaty v 101 otázkach. Konala sa v areáli Informačného strediska v Novej Sedlici. Zúčastnili sa jej 3-členné družstvá z 9 základných škôl.
- V mesiaci september študenti (VÚVB) Výskumného ústavu vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity s podporou ďalších partnerov SOMUD (Spoločenstvo obcí mikroregiónu Uličská dolina) a NP Poloniny (ŠOP SR) v území NP Poloniny v intraviláne obci Nová Sedlica vyčistili vodný tok. Vybierali 15 privesných vozíkov odpadu, ktorý roztriedili a vyviezli. Na starosť si vzali aj potok v Zboji, vyčistili aj turistický chodník v katastrálnom území obce Zboj smerom na Riabiu skalu.
- **Spolupráca s Bieščadským národným parkom v rámci MBR VK:**
 - V rámci cezhraničného mikroprojektu „Navštíviť MBR VK – lepšie ju spoznať a skutočne chrániť“ (Poľsko-Slovensko Interreg na roky 2014-2020) bol realizovaný inovatívny edukačný program „Strážcovia hôr“, v rámci ktorého sa konali tri vzdelávacie turnusy počas 6 dní pre 22 slovenských a poľských účastníkov v mesiacoch júl a august. Ich cieľom bolo navštíviť, lepšie spoznať cezhraničné chránené územie, cez získané vedomosti o tomto území prehĺbiť vzťah k vlastnej krajine. Súčasťou projektu je tiež výroba a tlač spoločnej mapy MBR VK.
 - V mesiaci september sa konala medzinárodná konferencia s názvom „Prírodné procesy a ochrana prírody“, ktorej účastníkmi boli aj zástupcovia NP Poloniny.
- **Spolupráca s Užanským národným prírodným parkom v rámci MBR VK:**

K intenzívnej spolupráci s ukrajinskými partnermi v rámci MBR Východné Karpaty došlo prostredníctvom realizácie cezhraničného projektu financovaného z grantu Nórskeho kráľovstva prostredníctvom Nórskeho finančného mechanizmu (NFM) „Ochrana prírody ako príležitosť pre regionálny rozvoj Slovensko – Ukrajina: Spolupráca naprieč hranicou“. V r. 2017 tento projekt zastrešil nasledujúce podujatia:

 - V ukrajinskej obci Vyška sa dňa 14. marca 2017 konal Workshop k manažmentu polonín a prírodných lesov. Na workshope sa zúčastnili zástupca samosprávy z Ukrajiny, Ukrajinské ministerstvo ekológie, odborníci z NP Poloniny, CHKO Vihorlat a UNPP, ktorí prezentovali problematiku manažmentu lesov a poloninských lúk a hľadali spoločné riešenia problémov. Cieľom workshopu bola aj výmena skúseností a poznatkov z danej problematiky.
 - V ukrajinskej obci Stučica sa v dňoch 29.7 - 30.7. 2017 uskutočnil ekofestival s názvom „Prales fest“, ktorého organizátorom bol Užanský národný prírodný park (UNPP) s podporou slovenského partnera Štátnej ochrany prírody SR (ŠOP SR). Otvorili ho riaditeľ UNPP a zástupcovia ŠOP SR za účasti zástupcov pre Zakarpatskú oblasť na Ukrajine. Ekofestival bol spojený s otvorením nového táborevého areálu, ktorý bol financovaný z NFM v rámci projektu „Ochrana prírody ako príležitosť pre regionálny rozvoj“. Predstavili sa tu viacerí remeselníci a umelci z Ukrajiny, ktorí predostreli svoju prácu a výrobky. Išlo o spojenie miestnych ľudí spolu so zástupcami

Address of the Chairperson:

Dipl.Ing. Vladimira Fabriciusova, State Nature Conservancy of the Slovak Republic, Administration of the Polana Protected Landscape Area/Biosphere Reserve, J.M. Hurbana Street N °20, SK – 960 01 Zvolen
Tel: +421 903 298 301, [E-mail: vladimira.fabriciusova@soprs.sk](mailto:vladimira.fabriciusova@soprs.sk)

štátnej správy a spojenie tradícií a remesiel s chráneným územím, čo je základom pre rozvoj softturizmu v cezhraničnom území.

- Za účelom prilákania návštevníkov do NP Poloniny, Užanského národného prírodného parku a CHKO Vihorlat bola počas augusta 2017 distribuovaná moderná filmovo-dokumentačná diaporama, ktorá vznikla vďaka projektu.

V dňoch 25. – 26. októbra 2017 sa v Stakčíne uskutočnila Medzinárodná konferencia pre vytváranie sietí „Partnerstvá pre rozvoj mäkkého cestovného ruchu v slovensko – ukrajinskom pohraničí“. Na seminár o sieťovaní prijali pozvanie zástupcovia 21 slovenských, 6 ukrajinských a 2 nórskeho organizácií. Seminár bol tematicky zameraný na vytváranie – „sieťovanie“ partnerstiev medzi organizáciami na oboch stranách slovensko-ukrajinskej štátnej hranice a jeho súčasťou bol i okrúhly stôl k sieťovaniu partnerstiev

Aktivity BR Tatry

Koordinovanie úloh BR Tatry zabezpečovala ŠOP SR Správa TANAPu. V jarných mesiacoch sa uskutočnili dve stretnutia s pracovníkmi Tatranského parku narodového (TPN) Zakopané ohľadom prípravy Periodického hodnotenia BR Tatry a nominovania členov koordinačnej rady BR Tatry.

Správa TANAPu v septembri 2017 pripravila návrh Akčného plánu Biosférickej rezervácie Tatry. V septembri 2017 bolo odovzdané Periodické hodnotenie BR Tatry (za slovenskú stranu Tatier).

Zástupca Správy TANAPu sa zúčastnil na jarnom a jesennom zasadnutí SV MAB.

Aktivity v BR Poľana

- **Január** – zasadnutie Koordinačnej rady BR Poľana – príprava aktivít na r. 2017, odsúhlasenie plánu, rámcová dohoda s užívateľmi TTP k skvalitneniu obhospodarovania a zachovania biodiverzity
- **Február** – marec – príprava Dňa otvorených dverí BR Poľana – podujatie na prezentáciu BR Poľana ako komplexného a jedinečného územia, vytvorenie pracovného tímu, spolupráca s podnikateľským prostredím
- **Apríl** – podujatia pre verejnosť: environmentálne súťaže na tému biosférická rezervácia
- Spracovanie prezentácie a podkladov k stratégii rozvoja cestovného ruchu v BR Poľana v úzkej spolupráci so stakeholdrami
- Vytvorenie nových produktov pre rozvoj cestovného ruchu – fakultatívne výlety: spolupráca verejno-súkromného sektora
- **Máj**: - prezentácia BR Poľana na konferencii v Bardejove ako príklad dobrej spolupráce a príležitosti na rozvoj územia prostredníctvom cestovného ruchu
- Deň otvorených dverí BR Poľana – veľkolepé podujatie- prezentácia hlavných činností v území (salašníctvo, lesníctvo, baníctvo, poľovníctvo, ...), kultúrny program – prezentácia folklórnych súborov z celého Podpoľania Jedinečný prístup participatívneho manažovania biosférickej rezervácie prináša svoje ovocie.

Address of the Chairperson:

Dipl.Ing. Vladimira Fabriciusova, State Nature Conservancy of the Slovak Republic, Administration of the Polana Protected Landscape Area/Biosphere Reserve, J.M. Hurbana Street N °20, SK – 960 01 Zvolen

Tel: +421 903 298 301, [E-mail: vladimira.fabriciusova@soprs.sk](mailto:vladimira.fabriciusova@soprs.sk)

Koordináčna rada BR Poľana sa rozhodla prezentovať územie biosférickej rezervácie pútavo a výstižne. V spolupráci s OZ Náš región Podpoľanie pripravili pestrý kultúrny program v okolí Horského hotela Poľana a Prírodnej pamiatky Kaľamárika.

Program poskytol návštevníkom ucelený obraz o prírodných, kultúrnych hodnotách a tradíciách tohto regiónu. Vulkanické pohorie Poľana je jedinečné (najvyššie sopečné pohorie na Slovensku) a taký je aj podpoľiansky ľud.

Pre návštevníkov boli pripravené interaktívne prezentácie remesiel, salašníctva, poľovníctva, včelárstva lesníctva, lesnej pedagogiky a environmentálnej výchovy, ktorých sa môžu zúčastniť a osobne si ich vyskúšať. Popoludní bol prezentovaný bohatý kultúrny program s názvom „Výsost' Poľany“, ktorý ponúkol paletu „chuťoviek“ folklóru z Podpoľania. Rodiny s deťmi zaujalo divadelné predstavenie ochotníckeho divadla Vladária z Poník s rozprávkou O troch grošoch.

Veľkým lákadlom bol unikátny 1. ročník voľby Kráľovnej Poľany. Súťaž vzdala hold a úctu Podpoľianskym ženám ako symbolu materstva, múdrosti, pracovitosti a skromnosti.

- **Jún** – účasť na zasadnutí IIC MAB v Paríži – prevzatie ceny Michela Batissa. Riaditeľka Správy Chránenej krajinej oblasti a biosférickej rezervácie Poľana, Vladimíra Fabriciusová si dnes na 29. zasadnutí Medzinárodnej koordinačnej rady programu Človek a biosféra v ústredí UNESCO v Paríži prevzala prestížnu cenu Michela Batissa za najlepší manažment biosférickej rezervácie. Cena predstavuje ocenenie celosvetového významu a udeľuje sa každoročne jednému vybranému kandidátovi na základe nominácií zo všetkých členských štátov UNESCO. “O cenu sme sa uchádzali s projektom „*Biosférická rezervácia – príležitosť pre ľudí a prírodu*“, v ktorom demonštrujeme dôležitosť inkluzívneho prístupu a vzájomnej spolupráce pri riadení medzinárodne významného územia.

- **Júl – august** – príprava návštevy riaditeľky Centra svetového dedičstva UNESCO Mechtild Rössler
 - Komunikácia so stakeholdrami v BR Poľana
 - Environmentálne podujatia, propagácia BR Poľana na kultúrnych podujatiach v okolí

- **September** – diskusné fórum :Svetové prírodné a kultúrne dedičstvo – inšpirácia, príležitosť, uvedomenie a lepší zajtrajšok. - hlavná myšlienka historicky prvého diskusného fóra v Biosférickej rezervácii Poľana, ktorého sa zúčastnila takmer stovka zástupcov štátnej správy, samospráv, správcov chránených území, **akademickej** obce, tretieho sektora, ako aj riaditeľka Centra svetového dedičstva UNESCO Mechtilda Rössler.

Cieľom fóra bola ukážka platformy Svetového prírodného a kultúrneho dedičstva na Slovensku a konštruktívne návrhy na zefektívnenie využitia značky UNESCO, ktorá má posilniť ekonomický rast v menej rozvinutých regiónoch Slovenska a realizovať program Svetové dedičstvo a udržateľný cestovný ruch

Riaditeľka Centra svetového dedičstva UNESCO Mechtilda Rössler navštívila aj Hriňovské lazy, kde diskutovala na rôzne témy, ktoré občanov žijúcich v lokalitách UNESCO zaujímajú. Pozornosti neuniklo ani Podpoľianske múzeum, v ktorom vyzdvihla prácu manažérov múzea za ich prístup a aktuálne expozície.

Address of the Chairperson:

Dipl.Ing. Vladimíra Fabriciusová, State Nature Conservancy of the Slovak Republic, Administration of the Polana Protected Landscape Area/Biosphere Reserve, J.M. Hurbana Street N °20, SK – 960 01 Zvolen
Tel: +421 903 298 301, [E-mail: vladimira.fabriciusova@soprs.sk](mailto:vladimira.fabriciusova@soprs.sk)

- **November** – účasť na 39. Generálnej konferencii v Paríži V hlavnom dokumente 39. GK UNESCO boli navrhnuté hlavné ciele a očakávané výsledky ich plnení v kapitole týkajúcej sa Prírodných vied. Medzi hlavné ciele patrili: Posilnenie systémov a politik v oblasti technológií a inovácií na vnútroštátnej a regionálnej úrovni, Podpora medzinárodnej vedeckej spolupráce v oblasti hlavných výziev udržateľného rozvoja, Podpora vedy ako účinného nástroja boja proti prírodným katastrofám a rizikám spojeným s klimatickými zmenami (prostredníctvom programov IHP, MAB a IGBC), Posilnenie aktivít na miestnej, národnej a regionálnej úrovni v oblasti ochrany vody, Posilnenie riadenia a využívania geologických zdrojov,

Pomoc pri príprave workshopov pre rozvoj cestovného ruchu v lokalite svetového dedičstva
Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy

- Účasť na jesennom zasadnutí SV MAB

- **December** – stretnutie s p. Oszlányim a p. Guziovou k prevzatíu vecí v SV MAB, pláne aktivít na r. 2018, podklady k výročnej správe za rok 2017

Plán práce SV MAB na rok 2018

- Dokončenie Národného akčného plánu pre implementáciu Linského akčného plánu – príprava materiálu na schválenie
- Národná správa o implementácii Linského akčného plánu
- ICC MAB – Indonézia, 23.-27.7.2018
- Stretnutie s českým MAB a BR – vytvorenie partnerstiev a nadviazanie úzkej spolupráce
- Regionálne stretnutie s národnými výbormi MAB
- Dni otvorených dverí v BR
- Aktualizácia webstránok a ich jazykové mutácie
- Zasadnutie SV MAB zimné , jarné – oslavy – 25. výročie SV MAB, jesenné
- Pilotný projekt – založenie internetového obchodu pre produkty z BR
- Nadviazanie partnerstiev s univerzitami
- Workshop v BR Poľana – prezentácia BR, partneri z BR v Švajčiarsku, Nórsku, Rakúsku, Ukrajine, Poľsku a Maďarsku

Address of the Chairperson:

Dipl.Ing. Vladimira Fabriciusova, State Nature Conservancy of the Slovak Republic, Administration of the Polana Protected Landscape Area/Biosphere Reserve, J.M. Hurbana Street N °20, SK – 960 01 Zvolen

Tel: +421 903 298 301, [E-mail: vladimira.fabriciusova@soprs.sk](mailto:vladimira.fabriciusova@soprs.sk)